

สิทธิของจำเลยที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว

ว่าที่ร้อยตำรวจตรีหญิงบุศรา เกิดวิชัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

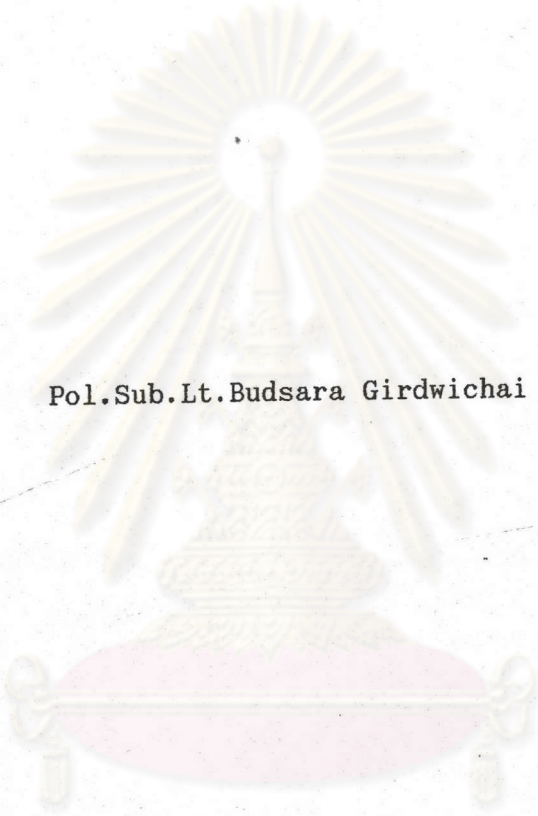
ISBN 974-579-419-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017374

117380713

RIGHT OF THE ACCUSED TO A SPEEDY TRIAL

Pol.Sub.Lt.Budsara Girdwichai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-419-8

บุศรา เกิดวิชัย : สิทธิของจำเลยที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว (RIGHT OF THE ACCUSED TO A SPEEDY TRIAL) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.มูรธา วัฒนะชีวะกุล, อ.สุประดิษฐ์ หตะสิงห์, 201 หน้า. ISBN 974-579-419-8

การพิจารณาคดีในระบบกล่าวหา นั้น การพิจารณาคดีจะดำเนินไปเสมือนหนึ่ง การแข่งขัน ระหว่าง โจทก์และจำเลย ฝ่ายโจทก์จะรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อกล่าวหา ให้ปรากฏแน่ชัดโดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิดจริง และจำเลยก็จะกระทำอย่างดีที่สุดเพื่อให้ต้นพันมลทินส่วนรัฐมีหน้าที่วางตนเป็นกลาง และคอยควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม

การพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของหลักนิติธรรมที่มุ่งคุ้มครองจำเลยผู้อยู่ในฐานะ เสี่ยงเปรียบในการดำเนินคดีตามระบบกล่าวหา นานาประเทศยอมรับว่าเป็นสิทธิสำคัญที่จำเลยพึงได้รับในระหว่างการพิจารณาคดี การพิจารณาคดีโดยรวดเร็วมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขตของเจ้าหน้าที่ (2) ป้องกันมิให้จำเลยถูกจองจำนานเกินกว่าเหตุและ (3) เพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลยให้ได้รับการพิจารณาในเวลาอันสมควร อย่างไรก็ตามการดำเนินการจะเป็นไปตามหลักการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วหรือไม่ มิได้มุ่งเฉพาะระยะเวลาอันสั้นในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเท่านั้น ทั้งนี้เพราะจำเลยได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จึงอยู่ในสถานะที่ต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ แม้ว่าการคุ้มครองสิทธิของจำเลยดังกล่าว จะเป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาคดีก็ตาม ถือว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องยอมรับและเพื่อให้คู่ความในคดีได้รับการพิจารณาในศาลยุติธรรมโดยเท่าเทียมกัน โจทก์หรือผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่พึงได้รับการเยียวยาจากรัฐ จะต้องมีสิทธิและความสามารถในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ด้วย

วิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งศึกษาเปรียบเทียบถึงระบบการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วของต่างประเทศและประเทศไทย เพื่อสรุปหาแนวทางและความเป็นไปได้ในการทำให้ระบบการดำเนินคดีอาญาโดยรวดเร็วของไทยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติต (ช.ท.ช.ต.ต.)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

BUDSARA GIRDWICHAI : RIGHT OF THE ACCUSED TO A SPEEDY TRIAL,
THESIS ADVISOR: ASST. MOORATA WATANASHEEVAKUL, LECT. SUPRADITA
HUTASINGH, Ed.D.201 pp. ISBN 974-579-419-8

The Thai system of criminal justice is based on an adversarial model which assumes that the best way to get the facts is to have a contest between the state and the prosecuting attorney representing the side of society and the victim versus the defense lawyer and the accused. The prosecution is required to prove its case beyond a reasonable doubt and the accused are presumed innocent until proven guilty. Because the battle would not be evenly match in a criminal trial if all the powers of the government were thrown against the individual charged with a crime, procedural safeguards have been clearly stated in the criminal procedure law of Thailand.

Among others, the right to a speedy trial is at the heart of the due process rights guaranteed by the law. Universally, this right has been thought essential to protect at least three basic demands of criminal justice in Thailand: (1) to prevent undue and oppressive incarceration prior to trial; (2) to minimize anxiety and concern accompanying public accusation; and (3) to limit the possibilities that long delay well impair the ability of an accused to defend himself. However, it is not defined in terms of the calendar and is not meant to permit prosecutors to rush an accused to hasty injustice.

With regard to the above importance, this investigation was expected to provide an understanding of practices and problems relating to the issue of speedy trial. In addition, this study was comparative in nature, that is, including through examinations of the experiences in major western countries.

Finally, deriving from the research findings within the limitations of this investigation were theoretical and policy recommendations for concerned scholars as well as the criminal justice administrators. Implications of this study may be used to reduce and reform or effectively deal with the problems encountered our criminal proceedings.

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2533.....

ลายมือชื่อนิติศ*ณัฐ ศ.ศ.ศ.(ว) 244*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา*dim*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากท่านทั้งหลายที่มีแก่ผู้เขียนทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนขอสำนึกพระคุณเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุลและท่านอาจารย์สุประดิษฐ์ หุตะสิงห์ ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาผู้มีส่วนสำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ท่านได้ให้ความเมตตากรุณาแก่ผู้เขียนเป็นอย่างมากในการควบคุมการเขียนวิทยานิพนธ์โดยตลอด ท่านได้ให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทางการเขียนและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้เขียนจนทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความเมตตา เอาใจใส่ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อรุณนิติ ดิษฐอำนาจ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อทำวิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์วิศิษฐ์ ลิขานนท์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตำราต่างประเทศ และให้คำแนะนำตลอดจนแนวทางการเขียนวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนตั้งแต่เริ่มแรก ขอกราบขอบพระคุณท่านไสลเกษ วัฒนพันธ์ ท่านกษิตศ มงคลศิริภัทรา และท่านจักรพันธ์ สอนสุภาพ ผู้เปรียบเสมือนอาจารย์ของผู้เขียน ที่คอยห่วงใยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง และให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังในทุกครั้งที่ผู้เขียนมีอุปสรรคในการเขียน ขอกราบขอบพระคุณ พล.ต.ต.วีระ พิทักษ์พล และ พล.ต.ต.กัมพล อรุณพลอด ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้เขียนที่ได้ให้การสนับสนุนและให้โอกาสอันดียิ่ง และขอขอบพระคุณ พ.ต.ต.สมชาติ สว่างเนตร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือการแปลเอกสารด้วยความเต็มใจยิ่ง

ขอขอบพระคุณคุณณัฐ รัตนาลิน, ร.ต.อ.มนต์ชัย วัชรบุตร, คุณมาลินี รุ่งอรุณศิริ, คุณปารณี จันแย้ม, คุณภิญญา อนุชน และคุณอัญชลี ฉายสุวรรณ พี่และเพื่อนผู้เป็นกำลังใจอันสำคัญ และให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน เคียงข้างผู้เขียนตลอดมา ขอขอบพระคุณผู้ใกล้ชิดทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจให้กับผู้เขียนด้วยความห่วงใยยิ่ง และท้ายที่สุดขอขอบพระคุณพี่ชายและพี่สาวของผู้เขียนที่คอยห่วงใย คอยเป็นกำลังใจให้กับผู้เขียนด้วยความเอื้ออาทรอย่างใกล้ชิดตลอดมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากปรากฏคุณค่าและประโยชน์ในทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอน้อมมุทิตาเป็นกตเวทิตุณ แต่บิดามารดา ผู้วางรากฐานการศึกษาอันเป็นรากฐานสำคัญของชีวิตให้กับผู้เขียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาอันเป็นที่รักยิ่งแห่งนี้ และท่านอาจารย์วิศิษฐ์ ลิขานนท์ อาจารย์ผู้ล่วงลับ

บุศรา เกิดวิชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของปัญหา.....	1
2. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	2
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
4. วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	3
5. สมมติฐานของการวิจัย.....	3
บทที่ 2 ระบบความยุติธรรมทางอาญากับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว.....	4
1. ระบบความยุติธรรมทางอาญา.....	4
(1) ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control).....	4
(2) ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม (Due Process).....	5
2. ลักษณะของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	9
2.1 จำเลย: บุคคลที่พึงได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์.....	11
2.2 โจทก์หรือผู้เสียหาย: บุคคลที่พึงได้รับการเยียวยาจากรัฐ.....	13
3. ความหมายของหลักการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว.....	14
4. วัตถุประสงค์ของหลักการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว.....	27
5. ความจำเป็นและความชอบธรรมที่ต้องมีการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว..	28

	หน้า
บทที่ 3 สิทธิของจำเลยที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วในต่างประเทศ.....	32
1. ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	32
1.1 ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา.....	33
1.1.1 ศาลชั้นต้นสหรัฐ.....	34
1.1.2 ศาลชั้นต้นมลรัฐ.....	35
1.2 กระบวนการพิจารณาคดีอาญา.....	37
1.2.1 กระบวนการพิจารณาคดีอาญาโดยทั่ว ๆ ไป และบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับความล่าช้า ในการพิจารณาคดี.....	37
1.2.2 กระบวนการพิจารณาคดีโดยรวบรัดในศาลชั้นต้นที่มีเขต อำนาจจำกัด.....	44
1.3 เปรียบเทียบการดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีอาญาทั่ว ๆ ไป กับการดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเล็กน้อย.....	52
1.4 แนวโน้มการปรับปรุงศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด.....	55
1.5 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการพิจารณา ในด้านการบริหารงานยุติธรรมทางอาญา.....	60
2. ประเทศอังกฤษ.....	73
2.1 การแบ่งประเภทความผิด.....	73
2.2 ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา.....	78
2.3 กระบวนการพิจารณาคดีอาญา.....	84
2.3.1 กระบวนการพิจารณาคดีอาญาทั่ว ๆ ไปโดย Indictment	84
2.3.2 กระบวนการพิจารณาคดีโดยรวบรัด (Summary Trial).....	90
3. ประเทศฝรั่งเศส.....	95
3.1 การแบ่งประเภทของความผิด.....	95
3.2 ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา.....	95
3.3 กระบวนการพิจารณาคดีอาญา.....	97

	หน้า	
3.3.1	ก่อนหน้าคดีอาญามาสู่ศาลตัดสิน.....	97
3.3.2	กระบวนการพิจารณาคดีในศาลตัดสิน.....	105
	- กระบวนการพิจารณาในศาลที่พิจารณาคดีอุกฉกรรจ์..	105
	- กระบวนการพิจารณาโดยรวบรัดในศาลที่พิจารณาคดีลหุโทษ/ศาลตำรวจ.....	106
บทที่ 4	สิทธิของจำเลยที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วในประเทศไทย.....	110
1.	การพิจารณาคดีอาญา.....	110
1.1	ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา.....	110
1.2	กระบวนการพิจารณาคดีอาญาในชั้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาและปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาคดี.....	113
1.2.1	กระบวนการพิจารณาคดีอาญาในชั้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	123
1.2.2	ปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาคดี.....	132
2.	สิทธิของจำเลยในการได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วในประเทศไทย	
2.1	มาตรการในการเร่งรัดการพิจารณาคดี.....	132
2.2	การดำเนินคดีอาญาในศาลแขวง.....	147
2.2.1	กระบวนการพิจารณาที่ทำให้การพิจารณาดำเนินไปอย่างรวดเร็วในศาลแขวง.....	149
2.2.2	วิธีปฏิบัติและปัญหาที่เกิดขึ้นในศาลแขวง.....	154
2.2.3	การนำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงไปใช้ในศาลจังหวัด.....	162
2.3	แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลท้องถิ่น-ศาลอาเภอ.....	162
2.3.1	เจตนารมณ์.....	163
2.3.3	หลักการสำคัญ ๆ โดยย่อของศาลท้องถิ่น.....	163

	หน้า
บทที่ 5 วิเคราะห์ลัทธิของจาเลยที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วในต่างประเทศ กับของประเทศไทย.....	169
บทที่ 6 สรุปลและเสนอแนะ.....	186
บรรณานุกรม.....	194
ประวัติผู้เขียน.....	201

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย